

Sygn. akt : II AKa 107/00

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 maja 2000 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący	SSA Jan Dybek
Sędziowie	SSA Marek Michniewski SSA Bożena Brewczyńska (spr.)
Protokolant	Agnieszka Szendzielorz

przy udziale Prokuratora Prok. Apel. Janusza Konstantego

po rozpoznaniu w dniu 25 maja 2000r.

sprawy z wniosku

1. K. M. (1) ur. (...) syna K.
2. M. M. ur. (...) syna K.
3. G. A. ur. (...) córki K.
4. W. M. ur. (...) syna K.

w przedmiocie odszkodowania

z powodu apelacji, wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Okręgowego w Częstochowie

z dnia 18 lutego 2000r. sygn. akt II Ko 179/99

II AKa 107/00

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Częstochowie wyrokiem z dnia 18 lutego 2000r. w sprawie II Ko 179/99 zasądził od Skarbu Państwa na rzecz K. M. (1), M. M., W. M. i G. A. kwoty po 20.000 zł, z ustawowymi odsetkami od uprawomocnienia się wyroku, a w pozostałej części wnioszek oddalił, obciążając równocześnie kosztami postępowania Skarb Państwa.

Powyższy wyrok zaskarżył Prokurator Okręgowy w Częstochowie. Na zasadzie art. 438§2 kpk wyrokowi zarzucił obrazę przepisów postępowania wskutek oparcia orzeczenia na częściowych ustaleniach faktycznych, zaniechania ujawnienia zaliczonych do dowodów pism znajdujących się w aktach sprawy oraz inne naruszenia podstawowych zasad

procesowych łącznie z odstąpieniem od przytoczenia podstawy prawnej wyroku oraz zaniechaniem jej wyjaśnienia w uzasadnieniu, które to uchybienia mają wpływ na treść zaskarżonego wyroku.

W oparciu o powyższy zarzut wniosł o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Podniesione w apelacji argumenty muszą być ocenione jako słuszne i trafne.

Sąd I instancji wydał w przedmiotowej sprawie orzeczenie mimo, iż nie wyjaśnił wszystkich istotnych okoliczności i to zarówno z grupy okoliczności decydujących o samej zasadności przyznania wnioskodawcom odszkodowania oraz zadośćuczynienia, jak i z zakresu okoliczności decydujących o wysokości należnych świadczeń.

Zgodzić się należy ze skarżącym, iż analiza dołączonych do akt dokumentów prowadzi do powstania wątpliwości co do tożsamości osoby K. M. (2). Ze skróconego odpisu aktu zgonu oraz karty ewidencyjnej repatrianta wynika bowiem, iż K. M. (2) urodził się w 1901r. w Tatarce, natomiast z zaświadczenia archiwalnego (k. 4) i zaświadczenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych ZSRR Nr (...) (k. 7) wynika, iż represjonowanym był K. M. (2), urodzony w (...)r. Sprzeczność w treści tychże dokumentów rodzi wątpliwości w zakresie tego, czy istotnie przedstawione dokumenty dotyczą jednej i tej samej osoby, a więc ojca wnioskodawców.

Aby zatem można uznać za zasadne roszczenia wnioskodawców i ustalić czy są oni osobami uprawnionymi do wystąpienia z żądaniem odszkodowania przedstawione rozbieżności muszą zostać wyjaśnione w sposób niesporny.

Konieczne zatem w tym zakresie stanie się szczegółowe przesłuchanie wnioskodawców, a w miarę potrzeby przeprowadzenie też ewentualnie innych zawnioskowanych przez nich dowodów.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy, niezbędnym będzie również szczegółowe przesłuchanie wnioskodawców, w tym przede wszystkim G. A., mającej w chwili aresztowania ojca – 20 lat, na okoliczności związane zarówno z działalnością K. M. (2) jak i sytuacją majątkową rodziny przed i po aresztowaniu represjonowanego.

Sposób w jaki nin. postępowaniu sąd I instancji przesłuchał wnioskodawców (k. 38) nie odbierając od nich nawet danych personalnych, rażąco odbiega od reguł postępowania dowodowego.

Bezspornie zgodzić się należy z wnoszącym apelację, iż zaskarżony wyrok nie powołuje tytułu prawnego zasądzonych od Skarbu Państwa kwot, a ni też nie został prawidłowo uzasadniony. Uchybienia te stanowią naruszenie przepisów postępowania.

W toku postępowania ponownego, w wypadku ustalenia przez sąd, iż wnioskodawcy są osobami uprawnionymi do dochodzenia od Skarbu Państwa odszkodowania, sąd orzekający gromadząc, a później analizując materiał dowodowy, winien odnieść się do kwestii spełnienia przesłanej materialno prawnych, określonych w art. 1 ustęp 1 lit. „b”, ust. z dnia 16 lipca 1998r. (Dz. U. nr 97, poz. 604 z 1998r.) w zw. z art. 8 ustawy o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, a także wskazać punkt odniesienia dla ustaleń dokonanych w zakresie wysokości hipotetycznego dochodu, jaki mogło osiągnąć gospodarstwo rolne, należące do K. M. (2) oraz wykazać, w oparciu o jakie przesłanki ustalił wysokość poniesionej szkody.

Zaprezentowane w tej ostatniej kwestii w uzasadnieniu zapadłego wyroku stanowisko sądu jest wysoce niejasne i nieprzekonywujące.

Błędny jest również wywód dot. obniżenia odszkodowania z uwagi na to, iż zasądzone jest ono nie na rzecz represjonowanego, a na rzecz osób uprawnionych w myśl art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 23.02.1991r.

Zgodnie z powołanym przepisem, wysokość odszkodowania za poniesioną szkodę i zadośćuczynienia za doznaną krzywdę zależna jest od wysokości szkody poniesionej przez osobę represjonowaną, natomiast fakt przejścia uprawnień do dochodzenia odszkodowania na małżonka, dzieci i rodziców (zdanie 2 art. 8 cyt. ustawy) nie daje podstaw do miarkowania (obniżania) wysokości ustalonego odszkodowania.

W tej sytuacji z uwagi na powyższe wady i uchybienia wydanego orzeczenia oraz wady postępowania, koniecznym stało się uchylene zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Częstochowie do ponownego rozpoznania.